

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

303 NO.LU “UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ” HESABININ KULLANIM AMACI VE İŞLEYİŞİ

26 HAZİRAN 2019

KAPSAM

- **193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu**
- **213 Sayılı Vergi Usul Kanunu**
- **1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği**

1. Tahakkuk Esası Nedir?

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK'nın) 39. maddesinin 2. fıkrasında; *"Elde edilen hasılat, tahsil olunan paralarla tahakkuk eden alacakları; giderler ise tediye olunan ve borçlanılan meblağları ifade eder."* ifadesi yer almaktadır.
- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun (VUK'un) 194. maddesinde gider; *"Satın alınan mallar veya yaptırılan hizmetler karşılığında ödenen veya borçlanılan paralar ve işletme ile ilgili diğer bütün giderler"*, hasılat; *"Satılan mal bedeli veya yapılan hizmetler karşılığı olarak tahsil edilen paralarla tahakkuk eden alacaklar ve işletme faaliyetinden elde edilen diğer bütün hasılat"* olarak tanımlanmaktadır.
- Yukarıda bahsedilen kanun hükümleri uyarınca, gerek gelirin elde edilmesinde ve gerekse giderlerin oluşmasında ilke olarak sadece fiili ödeme veya fiili tahsili değil tahakkuk esası da benimsenmektedir.
- Vergi mevzuatından tahakkuk esası ile ilgili açık bir tanımlama bulunmamakla beraber tahakkuk; gelir ve giderin mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşmesidir. Başka bir ifadeyle; tahakkuk eden hasılatın veya giderin, yapılmış bir hizmet ifası veya mal alımı karşılığı olması gerekmektedir.

2. Dönemsellik İlkesi Nedir?

- 26.12.1992 tarih ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde (MSUGT’de) dönemsellik ilkesi; *“işletmenin sürekliliği kavramı uyarınca sınırsız kabul edilen ömrünün, belli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması bu kavramın gereğidir.”* şeklinde ifade edilmektedir.
- Dönemsellik ilkesi, VUK’un değerlendirme ve envanter işlemlerine ilişkin hükümlerinde öngörülmektedir. Ayrıca, VUK’un 174. maddesinde; *“Defter hesap dönemi itibariyle tutulur. Kayıtlar her hesap dönemi sonunda kapatılır ve ertesi dönem başında yeniden açılır. Hesap dönemi normal olarak takvim yılıdır.”* şeklinde dönemsellik ilkesi tanımlanmaktadır.

3.Vergi Usul Kanunu Açısından Banka Kredilerinin Değerlemesi

- VUK'un 285. maddesine göre borçların değerlemesi; *"Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Vadesi gelmemiş olan senede bağlı borçlar değerlendirme günü kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde senette faiz nispeti açıklanmışsa bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddinde bir faiz uygulanır."* şeklinde düzenlenmiştir. Başka bir ifadeyle, borçlar mukayyet değerleriyle* değerlendirilmektedir.

*Mukayyet Değer: Bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeridir (VUK 265. madde). Değerleme ölçütü olarak mukayyet değer ile değerlendirilen iktisadi kıymetler; değeri defter ve hesap kayıtlarında bulunan ve ancak buralardan hesaplanabilecek nitelikte olan kıymetlerdir.

4. 400 Banka Kredileri Hesabının İşleyişi

Niteliği: Banka ve diğer finans kuruluşlarından alınan uzun vadeli kredilerin izlendiği hesap olarak tanımlanmaktadır. Hesap pasif karakterli olduğundan alacak kalanı veya sıfır bakiye vermektedir (1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği).

İşleyişi: Alınan uzun vadeli krediler bu hesaba alacak yazılmaktadır. Bilanço gününden itibaren vadesi 1 yılın altına inen kredilerle, kredilerin taksitleri kısa vadeli yabancı kaynaklar bölümündeki **“303 Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri ve Faizleri”** hesabına alacak kaydı yapılırken bu hesap borçlandırılmaktadır (1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği).

Gider tahakkuk işlemleri de kısa vadeli banka kredilerinde olduğu gibi muhasebeleştirilmektedir. İşleyen faiz, ödeme izleyen aylarda yapılacaksa **“381 Gider Tahakkukları”**na; izleyen yılda veya yıllarda yapılacaksa **“481 Gider Tahakkukları”** hesabına alacak kaydedilmektedir.

5. 303 Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri ve Faizleri Hesabının İşleyişi

Niteliği: Vadelerine bir yıldan fazla süre bulunmakla birlikte; uzun vadeli kredilerin, bilanço tarihinden itibaren bir yıl içinde ödenecek anapara taksitleri ile vadesi bir yılın altına düşen kısımları ve bunların tahakkuk ettiği halde henüz ödenmeyen faizleri bu hesapta izlenmektedir (1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği).

İşleyişi: İşletmenin uzun vadeli borçlarından, bilançonun düzenlenme tarihini izleyen bir yıllık dönemde ödenecek olan taksitleri ve faizleri bu hesabın alacağına; ödenmeleri halinde ise bu hesabın borcuna kaydedilmektedir (1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği).

Borç	303 Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri ve Faizleri Hesabı	Alacak
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Anapara taksitinin ya da faizlerinin ödemesi durumunda söz konusu hesabın borcunda takip edilir.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uzun vadeli kredilerin bilanço düzenlendiği tarihte 1 yıl içinde ödenmesi gereken taksitleri, ➤ Uzun vadeli kredilerin bilanço düzenlendiği tarihte 1 yıl içinde ödenmesi gereken anapara ödemeleri, ➤ Uzun vadeli kredilerin tahakkuk etmiş olduğu halde ödenmemiş ve bilanço düzenlendiği tarihte 1 yıl içinde ödenmesi gereken faizleri söz konusu hesabın alacak kısmında takip edilir.	

ÖRNEK 1: İşletme, 1 Kasım 2018 tarihinde "A" Bankası'ndan 3 yıl vadeli 240.000,-TL tutarında kredi kullanmıştır. Kredi, 6 aylık taksitler halinde yıllık %15 işlemiş faiz ile birlikte geri ödenecektir (Banka kredi tutarını işletmenin mevduat hesabına aktarmaktadır). Bankadan kredi kullanımı ile ilgili muhasebe kaydı;

-----01.11.2018-----

102 BANKA HESABI 240.000,-

400 BANKA KREDİLERİ HESABI 240.000,-

- Kredi borçlarının faizi GVK'nın 39. maddesi uyarınca tahakkuk ettirilerek VUK'un 285. maddesine istinaden işlemiş faizleriyle değerlendirilmektedir.

$(240.000 \times 30 \times 15) / 36.500 = 2.959$ TL (Kasım ayı sonunda faiz tahakkuku)

$(240.000 \times 31 \times 15) / 36.500 = 3.058$ TL (Aralık ayı sonunda faiz tahakkuku)

Banka kredisi faiz tahakkuku muhasebe kaydı;

-----30.11.2018-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI 2.959,-

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI 2.959,-

-----31.12.2018-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI 3.058,-

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI 3.058,-

İzleyen dönemde ödenecek tutarların kısa vadeli yabancı kaynak hesaplarına aktarılmasının muhasebe kaydı;
(240.000 / 3 = 80.000 TL)

----- 31.12.2018 -----

400 BANKA KREDİLERİ HESABI	80.000,-
481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	6.017,-

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ HESABI	86.017,-
--	----------

İzleyen Dönemde de Faiz Tahakkuklarının Muhasebe Kaydı;
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Ocak ayı sonunda faiz tahakkuku)

----- 31.01.2019 -----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI	3.058,-
--------------------------------	---------

381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	3.058,-
-------------------------------	---------

2019 Şubat, Mart ve Nisan ayları için;

$(240.000 \times 28 \times 15)/36.500 = 2.762$ TL (Şubat ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Mart ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 30 \times 15)/36.500 = 2.959$ TL (Nisan ayı sonunda faiz tahakkuku),

benzer kayıtların yapılması sonucu 381 Gider Tahakkukları hesabının alacak bakiyesi Ocak 2019 dahil $(3.058+2.762+3.058+2.959 =)$ 11.837 TL verecektir. Buna göre, Mayıs 2019'daki (İlk anapara taksiti ve faiz ödemesi) muhasebe kaydı;

-----02.05.2019-----

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN	46.017,-
ANAPARA TAKSİTLERİ VE	
FAİZLERİ HESABI	
381 GİDER TAHAKKUKLARI	11.837,-
102 BANKALAR	57.854,-

İzleyen Dönemde de Faiz Tahakkuklarının Muhasebe Kaydı;

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Mayıs ayı sonunda faiz tahakkuku)

-----31.05.2019-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI	3.058,-
381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	3.058,-

2019 Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim için;

$(240.000 \times 30 \times 15)/36.500 = 2.959$ TL (Haziran ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Temmuz ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Ağustos ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 30 \times 15)/36.500 = 2.959$ TL (Eylül ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Ekim ayı sonunda faiz tahakkuku),

benzer kayıtların yapılması sonucu 381 Gider Tahakkukları hesabının alacak bakiyesi Mayıs 2019 dahil $(3.058+2.959+3.058+3.058+2.959+3.058 =)$ 18.150 TL verecektir. Buna göre, Kasım 2019'daki anapara taksiti ve faiz ödemesi muhasebe kaydı;

-----02.11.2019-----

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN	40.000,-
ANAPARA TAKSİTLERİ VE	
FAİZLERİ HESABI.	
381 GİDER TAHAKKUKLARI	18.150,-
102 BANKALAR	58.150,-

$(240.000 \times 30 \times 15) / 36.500 = 2.959$ TL (Kasım ayı sonunda faiz tahakkuku)

$(240.000 \times 31 \times 15) / 36.500 = 3.058$ TL (Aralık ayı sonunda faiz tahakkuku)

Banka kredisi faiz tahakkuku muhasebe kaydı;

-----30.11.2019-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI 2.959,-

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI 2.959,-

-----31.12.2019-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI 3.058,-

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI 3.058,-

İzleyen dönemde ödenecek tutarların kısa vadeli yabancı kaynak hesaplarına aktarılmasının muhasebe kaydı;

$(240.000 / 3 = 80.000$ TL)

-----31.12.2019-----

400 BANKA KREDİLERİ HESABI 80.000,-

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI 6.017,-

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN
ANAPARA TAKSİTLERİ VE
FAİZLERİ HESABI 86.017,-

İzleyen Dönemde de Faiz Tahakkuklarının Muhasebe Kaydı;
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Ocak ayı sonunda faiz tahakkuku)

----- 31.01.2020 -----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI	3.058,-
381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	3.058,-

2020 Şubat, Mart ve Nisan ayları için;
(240.000 x 29 x 15)/36.500 = 2.860 TL (Şubat ayı sonunda faiz tahakkuku),
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Mart ayı sonunda faiz tahakkuku),
(240.000 x 30 x 15)/36.500 = 2.959 TL (Nisan ayı sonunda faiz tahakkuku),
benzer kayıtların yapılması sonucu 381 Gider Tahakkukları hesabının alacak bakiyesi Ocak 2020 dahil
(3.058+2.860+3.058+2.959 = 11.935 TL) verecektir. Buna göre, Mayıs 2020'deki anapara taksiti ve faiz ödemesi
muhasebe kaydı;

-----02.05.2020-----

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN	46.017,-
ANAPARA TAKSİTLERİ VE	
FAİZLERİ HESABI	
381 GİDER TAHAKKUKLARI	11.935,-
102 BANKALAR	57.952,-

İzleyen Dönemde de Faiz Tahakkuklarının Muhasebe Kaydı;
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Mayıs ayı sonunda faiz tahakkuku)

-----31.05.2020-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI	3.058,-
381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	3.058,-

2020 Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim için;
(240.000 x 30 x 15)/36.500 = 2.959 TL (Haziran ayı sonunda faiz tahakkuku),
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Temmuz ayı sonunda faiz tahakkuku),
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Ağustos ayı sonunda faiz tahakkuku),
(240.000 x 30 x 15)/36.500 = 2.959 TL (Eylül ayı sonunda faiz tahakkuku),
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Ekim ayı sonunda faiz tahakkuku),
benzer kayıtların yapılması sonucu 381 Gider Tahakkukları hesabının alacak bakiyesi Mayıs 2020 dahil (3.058+2.959+.3.058+3.058+2.959+3.058 =) 18.150 TL verecektir. Buna göre, Kasım 2020'deki anapara taksiti ve faiz ödemesi muhasebe kaydı;

-----02.11.2020-----

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN	40.000,-
ANAPARA TAKSİTLERİ VE	
FAİZLERİ HESABI	
381 GİDER TAHAKKUKLARI	18.150,-
102 BANKALAR	58.150,-

$(240.000 \times 30 \times 15) / 36.500 = 2.959$ TL (Kasım ayı sonunda faiz tahakkuku)

$(240.000 \times 31 \times 15) / 36.500 = 3.058$ TL (Aralık ayı sonunda faiz tahakkuku)

Banka kredisi faiz tahakkuku muhasebe kaydı;

-----30.11.2020-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI 2.959,-

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI 2.959,-

-----31.12.2020-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI 3.058,-

481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI 3.058,-

İzleyen dönemde ödenecek tutarların kısa vadeli yabancı kaynak hesaplarına aktarılmasının muhasebe kaydı;
(240.000 / 3 = 80.000 TL)

----- 31.12.2020 -----

400 BANKA KREDİLERİ HESABI	80.000,-
481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	6.017,-

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ HESABI	86.017,-
--	----------

İzleyen Dönemde de Faiz Tahakkuklarının Muhasebe Kaydı;
(240.000 x 31 x 15)/36.500 = 3.058 TL (Ocak ayı sonunda faiz tahakkuku)

----- 31.01.2021 -----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI	3.058,-
--------------------------------	---------

381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	3.058,-
-------------------------------	---------

2021 Şubat, Mart ve Nisan ayları için;

$(240.000 \times 28 \times 15)/36.500 = 2.762$ TL (Şubat ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Mart ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 30 \times 15)/36.500 = 2.959$ TL (Nisan ayı sonunda faiz tahakkuku),

benzer kayıtların yapılması sonucu 381 Gider Tahakkukları hesabının alacak bakiyesi Ocak 2021 dahil $(3.058+2.762+3.058+2.959 =)$ 11.837 TL verecektir. Buna göre, Mayıs 2021'deki anapara taksiti ve faiz ödemesi muhasebe kaydı;

-----02.05.2021-----

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN	46.017,-
ANAPARA TAKSİTLERİ VE	
FAİZLERİ HESABI	
381 GİDER TAHAKKUKLARI	11.837,-
102 BANKALAR	57.854,-

İzleyen Dönemde de Faiz Tahakkuklarının Muhasebe Kaydı;

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Mayıs ayı sonunda faiz tahakkuku)

-----31.05.2021-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ HESABI	3.058,-
381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	3.058,-

2021 Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim için;

$(240.000 \times 30 \times 15)/36.500 = 2.959$ TL (Haziran ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Temmuz ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Ağustos ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 30 \times 15)/36.500 = 2.959$ TL (Eylül ayı sonunda faiz tahakkuku),

$(240.000 \times 31 \times 15)/36.500 = 3.058$ TL (Ekim ayı sonunda faiz tahakkuku),

benzer kayıtların yapılması sonucu 381 Gider Tahakkukları hesabının alacak bakiyesi Mayıs 2021 dahil $(3.058+2.959+3.058+3.058+2.959+3.058 =)$ 18.150 TL verecektir. Buna göre, Kasım 2021'deki anapara taksiti ve faiz ödemesi muhasebe kaydı;

-----02.11.2021-----	
303 UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ VE FAİZLERİ HESABI.	40.000,-
381 GİDER TAHAKKUKLARI	18.150,-
102 BANKALAR	58.150,-

6. Sonuç

- 400 no.lu Banka Kredileri hesabında izlenen uzun vadeli borçların 1 yılın altına inen anapara taksitleri ve faiz ödemeleri anılan hesabın borcuna, 303 no.lu Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri ve Faizleri hesabının alacağına kaydedilmektedir. Söz konusu anapara taksitleri ve faiz ödemeleri ise ödeme gününde anılan hesabın borcuna kaydedilmek suretiyle kapatılmaktadır. Dönemsellik ilkesi gereği, dönem sonunda gerçekleştirilen değerlendirme işlemleri sırasında; döviz cinsinden olan banka kredi borçları kur değerlemesine tabi tutulmakta ve değerlendirme sonucu oluşan kâr/zarar tutarları 646 Kambiyo Kârları/656 Kambiyo Zararları hesabına kaydedilmektedir. **Uygulamada 400 no.lu hesaptan 303 no.lu hesaba yapılması gereken aktarma kayıtlarının sıklıkla 300 no.lu hesaba yapıldığı ve söz konusu uygulamanın Tekdüzen Hesap Planına uygun olmadığı düşünülmektedir.**
- Sonuç olarak, uzun vadeli banka kredilerinin 1 yılın altına düşen anapara taksitleri ve tahakkuku kesinleşmiş faizlerinin; tek düzen hesap planına ve temel muhasebe ilkelerine (dönemsellik ilkesi) uygunluğu açısından ilgili hesap dönemi sonlarında 400 no.lu Banka Kredileri hesabından 303 no.lu Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri ve Faizlerine aktarılması gerektiği görüş ve kanaatine ulaşılmıştır.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmalcilik kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arazi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.